

„Az Amatőr“ 1000 koronás díjpályázatát
1500 koronára emeltük fel

Ugyanis a mi ezer koronás díjainkon kívül következő külföldi cégek ajánlottak fel díjakat:

A Rathenowe Optischer Industrie-Anstalt vorm. Emil Busch gyár egy 6½×9 cm.-es Busch „Roia“ tükröreflex-kamarát, Busch „Omnia“ F: 5,5 II. sorozatu anasztigmáttal felszerelve	K 210.— értékben
A. Hch. Rietzschel G. m. b. H. müncheni optikai gyár egy 9×12 cm.-es kamarát Rietzschel anasztigmáttal felszerelve	K 140.— értékben
Langer & Co. wieni gyár egy Kosel-féle gumminyomás-szekrényt (teljes felszereléssel)	K 30.— értékben
Gustav Heyde drezdai gyár egy Heyde Aktino-Photometert III. sz. (legújabb Modell)	K 22.— értékben
Több cég kisebb-nagyobb foto-cikkei	K 98.— értékben
	<u>K 1500.— összérték</u>

Résztvehet minden magyar amatőr,
 aki a 16 korona előfizetési díjat lefizette.

➔ Kérjen részletes pályázati feltételeket. ➔

Művészi hatású képeket
 adnak közönséges szinező-rögzítő (tónfixáló) fürdőben
 a „VINDOBONA“

„Bütten“ és „Gravure“-papirok.

Fekete, szépia, barna, rötél, kék, vörös, ibolya, zöld színek eléréséhez alkalmas
 pigmentszerű tónusok.

Egyszerű recipékek kivánatra — s e lapra való hivatkozás esetén — készségesen szolgál:

Fabrik fotogr. Papiere, Trockenplatten und patent. Spezialapparate:

Ferdinand Hrdliczka Wien, XVI/2.

Lerchenfeldergürtel 9-11.

Herbststrasse 1.

ELISMERTEN A LEGJOBB
DIAPOZITIV-LEMEZEK

GUILLEMINOT

Ezüst-lactat-lemezek vetítésre.

LEGTISZTÁBB RÉTEG! KÖNNYŰ KEZELÉS!

R. GUILLEMINOT, BOESPFLUG & CO.

Gyárosok **PARIS**, 22 rue de Chateaudun.

Minták kívánatra és e lapra való hivatkozással ingyen és bérmentve.

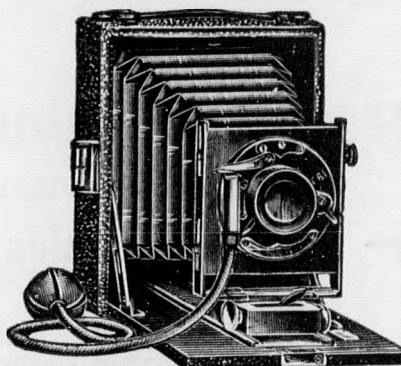

Vass Jenő
elsőrendű férfidivatüzlete

Budapest
VII., Erzsébet-körut 22.

*Vidéki megbízásokat pontosan
és lelkiismeretesen eszközöl.*

Fényképezési cikkek

ugymint

:: lemezeket, filmeket, ::
állványokat, lámpákat,
tájakat, másolókerete-
ket, kész vegyszereket,
:: másolópapírokat és ::
:: egyéb foto-cikkekét ::
:: ajánlanak ::

LIBÁL ÉS MÁRZ látszerészek

Budapest, Podmaniczky-u. 8.
(A Teréz- és Váci-körutak között.)

Fényképező kamarák alkalmi áron!

Adria, Lumière, Rochester, Imperial,
Schleussner és Agfa lemezek friss állapotban
állandóan raktáron.

Sötétkamara vevőknek díjtalanul áll rendelkezésre!

TRAPP & MÜNCH
MATT-ALBUMIN művésznymat papirjai

Legteljesebb pótlása a platinnak és pigmentnek. A legkiválóbb szakférfiak ismételt elismerő nyilatkozatokkal bizonyítják.
Egyszerű eszközökkel művészielen előkelő hatás.

Rives-papír, 12, 15 és 18 kiló
Gravure-karton sima, fehér és chamois durva, fehér
és chamois, extra durva, fehér
Bütten-papíros, fehér és chamois
Bütten-karton, fehér

„Rasternkorn“ (vászonrovátkás)-papíros, fehér
Empire-karton, sima és durva, fehér és chamois
Japán-papíros Perscheid szerint.
Levelező-lapok sima és durva, fehér és chamois.

Tömény arany- és platinfürdők, szinező- (szines) fürdők. Modern színű alátét- és közbetét-papírok, préselő rámak.

Mintacsomag (összeválogatva) bérmentve 1 márkáért. Kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve. Kapható a fotoüzletekben vagy közvetlenül.

TRAPP & MÜNCH's Fabrik in Friedberg (Hessen).

Védjegy.

Wanaus József

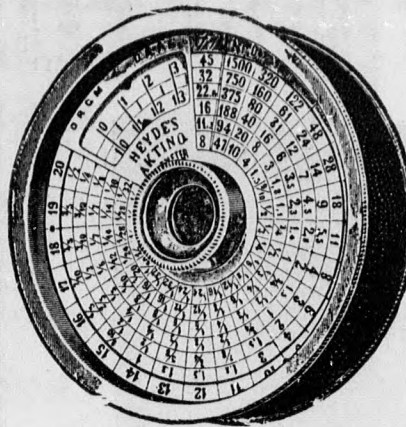
FÉNYKÉPEZŐ - KÉSZÜLÉKEK
ÉS KELLÉKEK SZAKÜZLETE

BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 19.

Dúsan felszerelt raktár: szalon-, utazó, Kodak és egyéb kézi kamrákban. — Leghíresebb gyártmányú objektívek. Celloidin, aristo, bromezüst papírok. — Kiváló jó minőségű lemezek. — Mindig friss vegyszerek állandóan raktáron. — Előhívások 1 nap alatt eszközöltetnek. — Mindennemű fényképezési munkát eivállalok.

Sötét kamara amatőröknek ingyen áll rendelkezésére.
Nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Heyde Aktino-Photometer-je,

valóságos jótétemény

mert az egyetlen fénymérő, mely a szemnek segítségével méri az aktinikus — tehát a vegyi hatással bíró — fényt s ezért sohasem mondhatja fel a szolgálatot. A helyes megvilágítási (expozíció) időnek leolvasása másodpercekben közvetlenül — minden számítás nélkül.

Nincs többé hibás felvétel!

- I. modell magnaliumból K 20.—
- II. „ sárga rézből nickelezve „ 12:50
- III. „ magnaliumból különösen hófelvételekhez és távfelvételekhez stb. sárga üveggel, vagy anélkül, egyúttal sárga színszűrők vizsgálatára is alkalmas. Új! K 22.

A „Lehr u. Versuchsanstalt zu München“ tanintézet azt bizonyította, hogy Heyde Aktinometerje a gyakorlati követelményeknek oly mértékben felel meg, mint a hogyan az, egyetlen eddigi kereskedelemben levő fénymérőnél sem volt tapasztalható.

Kapható minden jobb fotoüzletben vagy a magyarországi ausztriai egyedárúsnál:

CARL SEIB WIEN, I., Grillparzerstrasse 5.

József főherceg
Ő cs. és kir. Fensége kamarai udvari szállítója.

Legrégibb és legnagyobb üzlet e szakban
Alapítva: 1878.

Pejtsík Károly

FÉNYKÉPEZÉSI CIKKEK SZAKÜZLETE
Budapest, Kossuth Lajos-utca 1. sz.
Városház-utca 1. (Standard palota.)

Ajánlja minden a fényképezési szakmába vágó készülékeit és cikkeit jutányos árban.

IV., Kossuth Lajos-utca 1. szám alatt

▲▲ MŰTEREM KIZÁRÓLAG ▲▲

AMATŐR CÉLOKRA

Fevilágosítás és képes nagy árjegyzék kívánatra a legnagyobb készséggel.

**Aki Kamarát
Objectívet
akar venni,
eladni,
cserélni**

forjdujon tanácsért

„Az Amatőr“-höz

Az „adás-vétel-csere“ rovat az előfizetőknek ingyen áll rendelkezésre.

(Válaszbélyeg melléklendő.)

Minden magyar amatőr

csak a magyar gyártmányu

ADRIA

szárazlemezeket használja

Árjegyzéket díjmentesen küldenek
Piller és Ranzenberger
gyárosok

BUDAPEST, VI., Rózsa-utca 55.

NAGYBANI ELÁRUSÍTÓK:
RIGLER JÓZSEF EDE RÉSZV.-TÁRS.

Wünsche kamarák

egy darabból való „U” alakú magnálum objektívtartóval könnyű súly mellett szilárdságuk és előkelő eleganciájuk tekintetében utólérhetetlenek. — Teljesen biztos működés.

„MINIMAL”

Különlegesen laposan épült kamara a kabátzsebbe dugható. Lemez és síkfilmekhez. Méretek 9×12 és 9×14 cm.

„RIXE”

Tekerescsfilmm kamara kivehető tekerescs-orsókkal, a mi a filmek berakását rendkívül megkönnyíti.

Alpi - levelező - lap - kamara

10×15 cm. mérethez. Két, illetve 3 szoros kihuzattal közönséges sztereoszkop és panoráma felvételekhez.

Az ily alakú kamarák legelegánsabbja.

Kaphatók minden foto-üzletben. Ujdonságok árjegyzéke ingyen.

Vezérképviselő Magyarországon és Ausztria részére:

ERICH MEYER

WIEN, III., Hauptstrasse 14/16.

Emil Wünsche
Aktiengesellschaft für
photographische Industrie
Reich Dresden

A. LUMIÈRE et ses FILS

Lyon - Monplaisir (Franciaország)

A legrégebbi foto-lemezpapír és vegyiszer-gyár
Legmagasabb kitüntetések számos kiállításon.

Természethű színes felvételeket
készíthet minden amatőr

Autochrom - lemezekkel

(Feljegyzési könyv kívánatra ingyen).
(Hivatkozzék „Az Amatőr“-re!)

UJ! lemez UJ!

„Ibolyakék czimke”

Utolérhetetlen érzékenységgel.
Az összes eddigi Emulziókat messze felülmúló.

ÁLTALÁNOS RECIPEKÖNYV

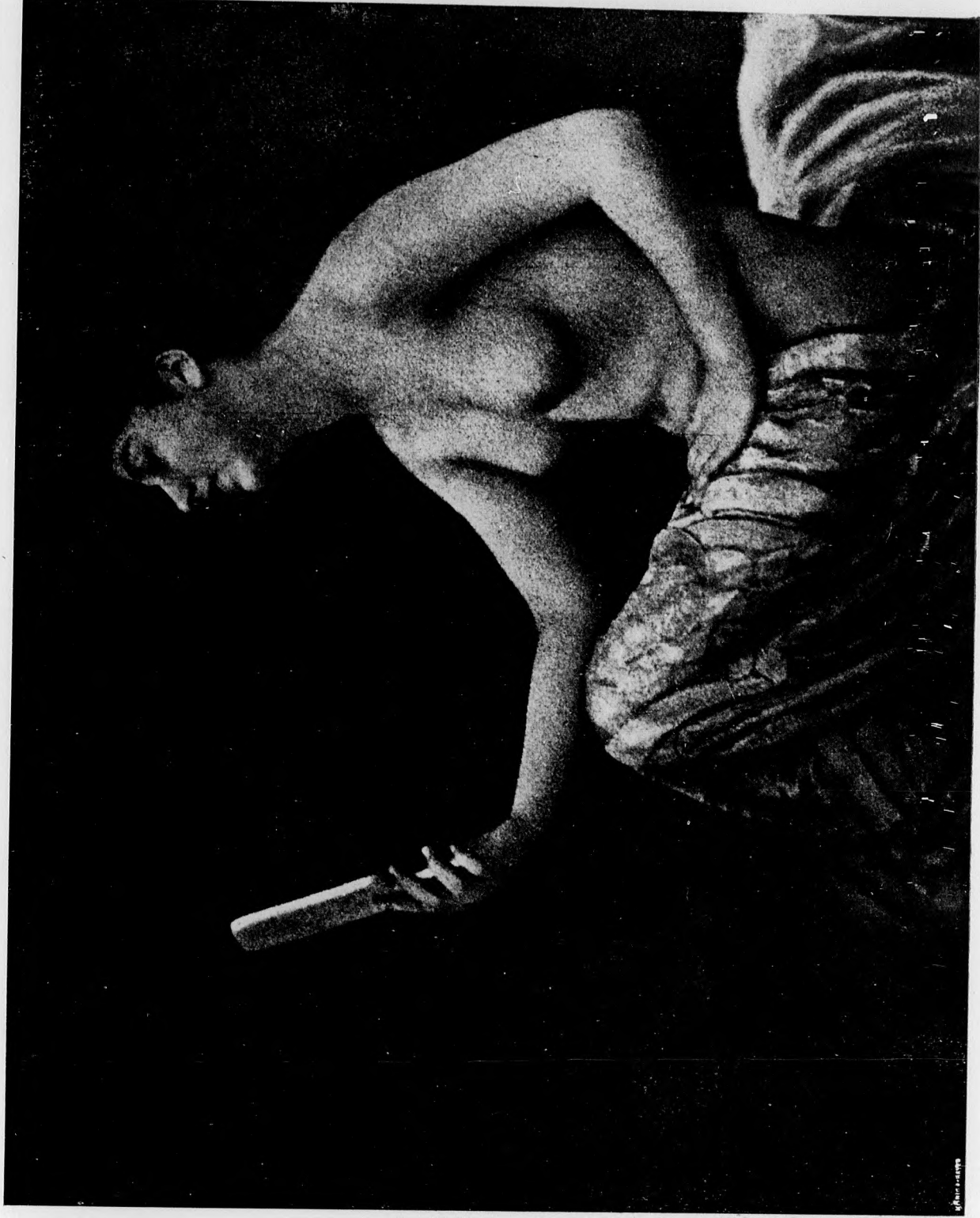
= német, francia, angol vagy spanyol nyelven. =
E lapra való hivatkozás esetén ingyen!

Főraktár Magyarországon-Ausztria részére:

BERNH. WACHTL, WIEN

VII 2, Kirchberggasse 37.

Az országos művészi
: fényképtárlatból :

Akt-tanulmány
Réisz R. N. Budapest.

(Gumminyomat 24 x 30)

Holdas táj
k. Piller Géza, Piller-Peklén.

(Brompiment 50×60)

Magány

k. Piller Géza, Piller-Peklén.

(Brompigment 50×60)

Az országos művészi
: fényképtárlatból :

Japán nő
b. Romeiser Ferenc, Budapest.

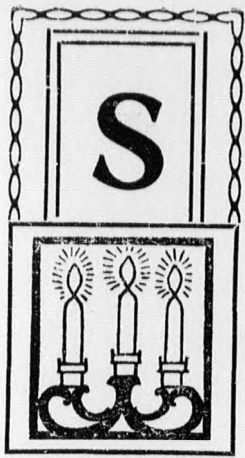
(Pigm.)

Nyárfák
b. Romeiser Ferenc, Budapest

(Pigm.)

I. általános szempontok.

oha oly kuszált impressziókat nem keltett még bennünk kiállítás, mint az, melyet e hó 24-én nyitott meg József főherceg a Múcsarnokban.

Az első, *futólagos* áttekintésre valóban nagyszabásu, ugy méreteiben, mint kvalitásaiban is hatalmas foto-tárlat benyomását kelti. De ez csak az *első* általánosságánál fogva futólagos impresszió, a mely nagyrészen az összehordott anyag sokaságában — és nálunk még jórészt ismeretlenségében, — valamint a múcsarnoki szép miliőben való ügyes elrendezésében leli magyarázatát.

E fotokiállításon ugyanis művészi fényképezésen kívül a tudományos fényképezés több ágát, ugymint a csillagászati, orvosi, (Röntgen), a botanikai, a szőlészeti, borászati és a rendőri, illetve *törvényszéki fényképezés* termékeit is bemutatták azok az egyes tudományos intézetek és hatóságok, melyeknek tudományos és egyéb közérdekű működésében igen fontos segédeszköz szerepét játsza a fényképezés.

A fényképezés sokoldalú alkalmazhatóságának kiállításokon való bemutatása a nagyközönségnek és a fotovilágnak, ha nem is új, de *ismeret-terjesztő* voltánál fogva *hasznos dolog*. Szokásos ez a külföld nagy *nemzetközi* kiállításain. Így láttuk ezt az 1906. évi nagy, *általános* nemzetközi fényképkiallításán, — a hol azonban a fényképezés *összes* alkalmazási módjai voltak szemléltethők — s így lesz ez valószínűség szerint az 1909. évben megnyíló drezdai *foto-világkiállításon* is.

A fényképezés alkalmazási módjai azonban ma már oly nagy számuak, hogy azok *összeségének* bemutatása egymagában is oly nagy kiállítást eredményezne, a milyen ez az egész országos foto-tárlat. Mégis tagadhatatlanul jól esett legalább azt látnunk, hogy a fényképezés nagy fontosságáról, a mi végtelenül laikus nagyközönségünkön kívül a — bizony mi türes-tagadás — gyakran nem kevésbé laikus és olvasottsághiányban szenvedő magyar foto-köreinek is közvetlen szemlélet után tudomást szerezhettek. Ámde viszont nem hallgatjuk el azt a *hiányérzetet* sem, melyet épen a tudományos fényképezés egyes, már *hazánkban is művelt ágainak* a tárlat egy osztályában való fel *nem* lelhetése okozott. Így hiába kerestünk állat- és növényélettani, kémiai, mineralogiai, geológiai, régészeti, földrajzi, léghajózási, sőt még *néprajzi* fényképeket is,* holott ilyenek tudomásunk szerint *bőven vannak* hazánkban is és a néprajzi képek osztályát a kiállítás programja is felölelte.

* Egy-két képet láttunk ugyan.

Az összes közlemények utánnyomása csakis a forrás megnevezésével engedhető meg. :

És ugyyszólván teljesen hiányzik a fényképezésnek a hadászati lég-hajózás, mérnöki és ipari alkalmazásának bemutatásán kívül a reprodukció és sokszorosítási ipar (fotocinkografia) számos különféle ágazataiban való alkalmazási módjának demonstrálása is. Így tehát, ha örömmel láttuk is a tudományos fényképezésnek bemutatását e tárlat keretében, azt elsietett, tervszerűtlen, fél munkának kell, hogy mondjuk, mert a fényképezés egyes alkalmazási módjait így *kiszakítva* megismerteti ugyan a magyar fotóvilággal és a nagyközönséggel is, de nem alkalmas arra, hogy *áttekintő* képet nyújtson a fényképezés nagy horderejű *kiterjedt* alkalmazhatóságáról.

És míg a tárlat tudományos részében keveseljük a kiállított képeket és tárgyakat, addig a művészeti részében — *sokaljuk* azok nagy számát. *Mert nem a képek tömege, hanem azok művészi kvalitásai* adják meg a *kiállítások színvonalát*. E kiállításon pedig ez elv megfordítottját látjuk érvényesülni. A képek viszonylag rengeteg nagy száma mellett *aránylag kevés az igazán önálló becsü művészi alkotás*. S ezek is inkább olyanok, melyeket már különféle előző kiállításokon ismételtén láttunk, tehát a csekélyebb számu kvalitásos mű között is *még kevesebb az új* produktum. Míg a számos gyenge, a tartalmatlan, műbecs nélküli foto-termékek kiállítását, a „töltelék“ elv alkalmazását úgy a foto-világra, mint a nagyközönség izlésére és a magyar művészi fényképezés jövőbeli kialakulására egyenes *veszélyesnek*; addig az országos és hazai nemzetközi kiállításokon már egy- sőt több ízben is kiállított képekkel való ismételt részvételt végtelenül *unalmasnak* véljük. A felmelegített művészeti csemegék — hiába — nem csemegék. És a haladás sem állapítható meg belőlük.

A kiállítás *külső sikere* — főleg a laikus nagyközönség futólagos látogatása s a felületes szemlélő szemében igen nagy lehet ugyan, de a ki a magyar művészi fényképezést évek óta figyelemmel kíséri, vagy ezen kívül az utóbbi évek külföldi kisebb-nagyobb foto-kiállításait látogatta, szóval a *fotoműértő* szemében viszonylag igen keveset nyújt. *Mert tanulni*, — főleg ujat, kivált a művész-amatőrök — vajmi keveset fognak e kiállításból, melynek pedig egyik főcélja ez volna.

Ennek okát pedig a nagy kiállításokhoz mindenkor szükséges hosszú *készülési idő hiányában*, de a magyar amatőrök improduktivitásában és a zsűri nem épen szerencsés összeállításán kívül a felvételi birálat szubjektív motivumaiban is véljük fellelhetőnek.

Ezek előre bocsátása után legközelebb az *egyes* gyűjteményekről és képekről is közli impresszióit

Mario.

ig a természetes színű fotográfia megakadt az autochrom-lemezekenél, illetve szünetet tart a forgalomba jönni nem akaró több színben öntött szín-szűrőnél, addig a természetes színű mozgóképek problémája a legújabb felfedezés által megoldottnak tekinthető. Kétségtelen, hogy a természetes színű fényképezés rejtélyének megoldása jóval nehezebb az ugyanolyan mozgóképekénél. Mert amott olyan eljárást kívánunk, mely a természetes színek megrögzítését tegye lehetővé, míg a mozgófényképeknél, a feladat abban áll, hogy a felvételek eseménye, tartalma ugyanazon természetes színekben játszódjék le előttünk, mint amilyen színek a felvétel alkalmával a lencse előtt vibráltak. S míg a természetes színű fényképek kézbevehetőek, több érzékünk birálatát hívják ki, addig a mozgóképek látóidegeinkkel lesznek érzékelhetőek s a mozi látogatói nem nézik képenként végig a filmet. A mozgóképeknél tehát bizonyos titkos laboratórikódás inkább lehető.

A kinematográf eszméje, míg a mai testi alakot felöltötte számos naiv formán, kezdetleges rögzítéseken ment keresztül. Ma sincs számos hiba és hiány nélkül, hiszen rengeteg technikai akadályt kellett leküzdenie, mindig újabb és újabb problémát megoldania, míg a mai tökéletességi fokot elérte. Az akadozások eltüntetésére, az egymásra való következés bajainak orvoslására, a lármás működés szabályozására a fototeknikusok és műszerészek seregét foglalkoztatta. Annál izgatóbban ékelte magát a fototeknikusok agyába az a probléma, hogy természetes színű mozgóképeket hozzanak létre.

Nagy várakozással néztek az autochrom eljárás elé, de nagyot csalódtak benne. A hosszú exponálási idő lehetetlenné tette az autochrom eljárásnak a mozgófényképezés terén való felhasználását, de nem volt ez lehető azért sem, mert az autochromréteg igen érzékeny, könnyen sérül, már pedig a képek forgatásánál felhasznált és szükséges fizikai erő nem lehet tekintettel az emulzióoldat érzékenységre, mert hiszen akkor nem mozgófényképet mutatnának be, hanem képeknek egymásra következését, a hol hiányoznák a természetesség, ami itt egyenlő a gyorsasággal.

Számos eredménytelen kísérlet és hiábavaló próbálkozás után, talán úglátszik végre, hogy siker koronája a kérdés megoldására való törekvést; ámbár jó az ilyen híreket bizonyos kételkedéssel fogadni. Dr. *Smith* Albertnek Londonban sikerült volna legelőször olyan mozgófényképeket készítenie, melyek lejátszás alkalmával természetes színben jelennek meg.

A dolog könnyebben való megérthetése végett hasonlaltal kell élnünk. Ugyanis, ha valakinek megmutatunk egy gramfonvialapot, vagy phonographikus hengert s azt mondjuk, hogy az éneket, vagy zenekari produkciót tartalmaz, a laikus talán hitetlenül fogja rázni a fejét. A hozzáértő ellenben jól tudja, hogy a tábla, vagy henger a hanghullámok metszési nyomait tartalmazza s csak az esetben halljuk a hangokat, ha a hengert vagy táblát megfelelő gépbe helyezve, létrehozuk ugyanazokat a hanghullámokat, melyek a nyomokat okozták. Éppen így mutatott dr. *Smith* egy 5000 képecskét tartalmazó filmszalagot, amely a szintelen, azonban a képek a színek egész és félhullámait tartalmazza, amelyek a felvétel alkalmával a lencsén keresztül az emulziós oldalra vésődtek. Ha most a film megfelelő szerkezetű vetítógépbe jut s ott leforgatjuk, akkor sikerülni fog azon színhullámokat életrekelteni és ugyanakkor a képek természetes színükben jelennek meg.

Természetes
∴ mozgófényképek ∴
Közli: Falk Richárd, Budapest.

Természetes
mozgófény-
képek. :

Dr. *Smith* tehát szintelen filmet használ. A színeket a lencse és a film között igtatott színszűrők adják. A filmeknek vörös, sárga és zöld színekre is érzékenyek. A színszűrők épp olyan gyorsan forognak a kamarában, mint a film egyik képétől a másikig. A színszűrőzselatinlemez részben zöld, tehát kék és sárga, részben narancsvörös, tehát vörös és sárga rétegekből áll. Az ujtás lényege tehát abban áll, hogy dr. *Smith* nem három színszűrőt, vöröset, kéket és zöldet használ, hanem csak kettőt és ezen színszűrők praktikus használata lehetővé van téve. A képek tehát, mint említettük, nem színesek, hanem a fehér és feketének fokozatait mutatják. De a vetítőbe hozva, ha közbe igtatjuk a színszűrőket, akkor a mozgóképek a maguk természetes színökben játszódnak le előttünk.

A Londonban bemutatott képek leírhatatlan lelkesedést keltettek s a szakemberek odavoltak a gyönyörűségtől. Dr. *Smith* szerényen kijelentette, hogy találmánya még csak kezdetleges állapotban van. Szépek voltak a képek annak dacára, hogy a felvételek napfény mellett történtek, a visszaadásnál pedig villanfényt használtak. A dolog titka a film érzékenységében van, mert azt csak dr. *Smith* tudja, hogy miképpen tudja érzékenyíteni az emulziót a vörös fényvel szemben, úgy, hogy a leggyorsabb exponálás mellett is színnyomokat hagyjon.

Ma még a dolog nagyon drága, de a szaklapok és szakemberek egyértelműen konstatálják, hogy a kérdés meg van oldva, mert dr. *Smith* rendszerénél természetesebben és igazabban színeket visszaadni nem lehet.

Örömmel regisztráljuk ezzel a fototeknika haladását, mely mértföldes csizmában törekszik előre. S majd a tél folyamán, amidőn Budapesten is bemutatják dr. *Smith* néhány felvételét, részletesebben számolhatunk be a nagyszabású találmányról.

Ha egy sikerült képünket szemléljük, hamarosan felmerül az a gondolat, hogy mennyire emelkednék értéke, ha azt természetes színeiben és a maga térbeli, tárgyas állapotában láthatnók. Ez a gondolat pedig manapság igen könnyen megvalósítható. És a színes fényképezés is ma már senki előtt sem újdonság. Csakis költséges volta teszi elterjedését nehézséssé. Könnyen kivihető második óhajításunk, hogy a képet ne mint egy

**: Tudnivalók :
a sztereoszkopia
: köréből :
Irta: dr. Gedeon Kálmán,
primári főorvos, Eeztergom.**

síkból lássuk, hanem mint testet, melynek három irányban van mérete. Régi keletű dolog ez, de sajnos, még ma is kevesen művelik, de aki foglalkozik vele, igaz szeretettel teszi. Aki a fényképezésben jártas, annak a sztereoszkopia nem okoz különösebb nehézséget és nem költségesebb, mint a fényképezés általános módja.

Nem célok a sztereoszkópiáról előadást tartani, minden ezirányú tankönyv bő útbaigazítást nyújt, de bizonyos *gyakorlati* kérdések megbeszélését hasznosnak látom, mert ilyesmiket a könyvek nem tárgyalnak. Legfontosabb talán a képméretes helyes megállapítása. Ma mindenki a legkisebb és könnyebbet keresi s ezért oly elterjedtek a *Verascop* és hasonló szerkezetű gépek 45×107 mm. nagyságban vagy a *Block-notes* sztereo-alakban. Tagadhatlan, hogy igen sok az előnyük: első sorban az igen rövid gyújtávólú lencsék, melyek a közelre való beállítást jóformán fölöslegessé teszik. Rendesen 54—60 mm. focussal bírnak és már 3—4 métertől a teljes nyílás használata

BUDAPEST, 1908. MÁJUS 31.

mellett a végtelenig éles képet adnak. Az anyag lemezekben csekély, olcsó; gyorsan működésbe hozhatók. De ennek ellenében a kép kicsiny, nem több, mint 40×47 mm. a negatív közép vonalában 12—13 mm. üres csik marad, mely a két képfelet elválasztja. Ennek természetszerű oka van, mert ha a két képfelet egymást érintenék, vagyis egy-egy kép 53½ mm. hosszú lenne, ez esetben nem láthatnánk plasztikusan, lévén az emberi szempár egymástól való távolsága kb. 65—67 mm. Hogy ez elérhető legyen a lencsét is kb. 64 mm. viszonylatban helyezték el, de ily módon azok nem esnek a lemezfele (53½ mm.) közepére, hanem attól kifelé.

S ily módon az egyes képfelet csak kb. 47 mm. hosszú és 40 mm. széles.

Az igaz, hogy sztereoszkopszekerényben nézve a kis sztereoképek is természet-szerű benyomást adnak, mert szemünk elzárva a külső benyomásoktól az összehasonlítás hiányában a nyert képet természetszerűnek látják. A ki azonban nagyító gép birtokában van, az mégis a negatívok másolásánál (egyben a pozitívokat nagyobb alakra készíti. Van azonban a kicsiny képnek más hátránya is, nevezetesen erősebb nagyításokat pl. vetítést csak ritkán enged meg.

A *Block-notes* sztereogépek bizonyos tekintetben előnyt adnak. Itt a negatív közepén levő 13 mm. széles üres csik, a két képfelet 1—2 mm. híján érintkezik s így az egyes képhossza 52—53 mm. Tehát az *egyed-egy kép jóval nagyobb*, a mi nagyítás céljánál, midőn az egyik képfelet használjuk csak fel, igen sikeresen értékesíthető.

Ha azonban sztereoképet készítünk e negatívokról, úgy a képfelek hossz-méreteit redukálnunk kell és ismét csak 47 mm. hosszú képeket kapunk. (A másoló ráma a kép fordítás mellett ezt automatikusan végzi). Van azonban e *Block-notes* sztereo-gépeknek egy hátránya is, nevezetesen 54 mm. gyújtávolságu lencsékkel vannak felszerelve, miután pedig a lencsék itt is körülbelül 64 mm. távol vannak egymástól elhelyezve, a lencsék tengelye nem eshet össze a képfelek közepével, hanem természet-szerűen körülbelül 5—6 mm.-el kifelé. Miután a gyújtávolság 54 mm. kevés, így a képfelek befelé eső széles nagy fényerő mellett nem elég élesek és távlati hibában is szenvednek, mely utóbbin természetesen a fényrekesz szűkítése sem segíthet. Ezen hiba úgy mutatkozik, mintha a lemezfelet belső fele erősen nagylátásöngű lencsével körülbelül 95—100° alatt lett volna felvéve.

(Folytatjuk.)

öbb mint egy éve már annak, hogy Tóth Béla elhunyt, mérhetetlen veszteségére a magyar irodalomnak s a magyar amatőr-fényképezésnek. A fotografálásra vonatkozó, ragyogó tollal megírt dolgozatai bizonyára még mindnyájunk élénk emlékezetében vannak. Egy ilyen dolgozatának hatása alatt fordultam hozzá a következő levelemmel:

Igen tisztelt Uram!

Velem együtt minden amatőr őszinte hálaért lehet kötelezve Önnek azokért a nagyérdékű cikkekért, amelyekkel bizonyára nem egy barátot szerzett nemes kedvtelésünknek s amelyek legutóbbijában oly meggyőző érvekkel száll sikra az amatőr jogai mellett.

Legyen szabad nekem hálám csekély jeléül érdeklődését a fényképezés egy oly

:: Tóth Béla a ::
sztereoszkopiáról.
Közli: Bing Gyula, Bpest.

Tóth Béla a
sztereoszkó-
: piáról. :

elhanyagolt ágára irányítanom, amely, úgy látszik, még az Ön sokra kiható figyelmét is mindezeideig elkerülte. Pedig az nagyon is megérdemelné, hogy az amatőrök körében minél jobban elterjedjen. Mert nincsen ábrázoló művészet, amely hasonló csekély eszközökkel oly mély hatást lenne képes kiváltani. Még a festészet sem, dacára színeinek. Mert hiányzik nála az, ami a másoknak jellemző sajátossága: — a plaszticitás. Sőt e tekintetben még a szobrászattal szemben is előnyben van a fotografálás ez az ága, mert a még oly nagy méretű tárgyakat is a maguk természetes méreteiben varázsolja a meglepett szem elé. Akár egész várost, vagy hegyláncot.

A sztereoszkopálást értem.

Nem arra az olcsó vásári műszerre gondolok, amelyet papirképeivel együtt pár koronáért kaphatunk, hanem azokra a hajszáléles, modern lencsékkel felvett üveg-sztereogramokra, amelyeket az optika minden fortélyával épített s matematikai pontosságú nézőszekrényen át szemlél a bámuló szem. A plaszticitás ezeknél utolérhetetlen; a perspektiva mélysége csodálatos. A kép testet ölt, mintha csak élne. Egy szóval a csalódás teljes.

Hozzá még, amióta a franciák az ezelőtt szokásos 9×18 formájú sztereo felvételeket leszorították a 65 mm. szemtávolságnak megfelelő s ennél fogva *észszerűbb* 6×13 alakra, a felvevő gép egész *kis méretűre* zsugorodott össze. Kisebbre a szokásos 9×12 alakunál s a lemezek olcsóbbak is a 9×12 lemezeknél.

Meg vagyok győződve, hogy az, aki a fotografálásnak erre az ágára veti magát, sohasem tér többé vissza az egyes lencse felvételeihez.

Büszke lennék, ha soraimmal sikerült volna a sztereoszkopálás nemes művészetének oly adeptust szereznem, mint Ön, s amennyiben e tekintetben felvilágosítást kívánna, vagy felvételeket szeretne látni, szíves örömet állok rendelkezésére.

Bocsánat, hogy idejét s türelmét igénybe mertem venni!

Budapest, 1904. nov. 14-én.

Kész hive
Bing Gyula.

Jellemző arra a lelkesedésre, amelylyel Tóth Béla viselkedett az amatőr fotografálás iránt, hogy csakhamar kezeim közt volt kiváló amatőrtársunk apró betűs gépirásos válassza, amelyet itt közlök:

Budapest, 1904. nov. 28.

Igen tisztelt Uram!

Köszönöm szíves levelét. De meg kell vallanom, hogy én a sztereoszkopia nagyobb térfoglalásának nem igen örvidenék köztünk amatőrök között. A sztereoszkopiát ugyanis csak érdekes optikai mulatságnak tartom, önálló művészi célt nem látok benne, sőt bajnak vélem, ha az amatőr mindig abból a szempontból fényképez, hogy műve hálás sztereoszkopiai tárgy legyen. Ez valóságos megbénítója a művésziességre törekvő fényképezésnek.

Engedje meg azonban, hogy irántam való kedves jóindulatát egy ötletem közlésével háláljam meg — úgy, ahogy.

Mint a sztereoszkopia hive, bizonynyal tudni méltóztatik, hogy sztereoszkopiai felvételeket *vetíteni* is lehet. Két laterna magicával egymásra projiciálja az ember a két képet, de az egyik lencse elé vörös, a másik lencse elé kék üveget alkalmazva. Ebből még nem süil ki semmi okos dolog; a két egymásra vetített kép zürzavaros és nyoma sincs rajta a plastikának. Ha azonban az ember olyan pápaszemet biggyeszt az orrára, melynek egyik üvege kék, a másik meg vörös: ép olyan tökéletesen éles szoborszerűségben áll elő a vetített sztereogramma, mint ha a legjobb kézi készülékkel néznök.

BUDAPEST 1908. MÁJUS 31.

Az én ötletem az, hogy ezt a dolgot át lehetne ültetni a mozgófényképek országába is. Két, sztereoszkopiai módon beállított kinematograph venné fel a jelenetet, s a két szalag, a vörös és kék üveg mögött egyszerre pörögne le. Bizonyos, hogy ama két színű pápaszemen át nézve, plastikus volna a mozgó jelenet is. Gyakorlati értéke alig lehetne e találmánynak vagy minek, mert bajos elképzelni, hogy egész Urániák közönsége fegyverkezzék föl olyan pápaszemekkel; noha talán az sem egészen lehetetlen. De annyit talán megérdemelne az ötlet, hogy kipróbálják két olyan, 150 márkás mozgófénykép-készülékkel, aminőket ma már az amatőrök is használnak.* Ama készülékek egyszersmind vetítésre is alkalmasak.

Bővebb felvilágosításokkal szívesen szolgálna

tisztelő szolgája
Tóth Béla.

Meg nem állhattam, hogy erre a levélre a következőkép ne feleljek :

Budapest, 1904. dec. 10-én.

Igen tisztelt Uram!

Nagyon megörültem szives levelének, amelyre, fájdalom, csak most felelhetek. Erős hülés következtében tegnapig feküdtem.

Amennyire megörvendeztetett szives soraival, annyira elszomorított azzal, hogy nemes szórakozásom : a sztereoszkópia iránt, oly kicsinylő véleménynyel viseltetik.

Szerintem igaztalanul.

„Érdekes optikai multság“-nak méltóztatik azt nevezni. Talán azért, mert törvényei egyszerűek, mint a látás törvénye? Pedig a sztereoszkópia manapság már rég nem optikai multság. A művelt Nyugaton a szemléltető oktatás nagybecsült eszköze, minthogy semmi sem képes a valóságot oly kézzel foghatólag a néző szemei elé varázsolni, mint a sztereoszkóp, megbecsülhetetlen a sztereoszkóp a régészre s a pénztechnikusra nézve, akiknek oly könnyűvé teszi azt, hogy a régi nyomtatványokat, érmeket s papírpénzeket az utánzattól megkülönböztethessék. S nélkülözhetetlen a sztereoszkópia a csillagász kezében. Nem egy csillagot az ő segélyével fedeztek fel s nem egy kétséges kérdést az ő segítségével lehetett csak megoldani.

Uram, ön még a művészi célt is elvitatja a sztereoszkópiától és szemére veti, hogy nem egy kép készül a sztereoszkópikus hatás kedvéért. Hát létezik-e egyetlen ága is a művészetnek, mely nem keresve kutatná azt a tárgyat s anyagot, mely *az ő sajátosságának* a legjobban megfelel? S létezik-e művész aki az ő művészetének megnyilatkozására a legnagyobb gonddal nem éppen azt a tárgyat s anyagot választaná ki, amely *az ő különleges egyéni művészetét* a legkényesebben csillogatná?

Szabad-e *Rubensnek* szemére vetni, hogy festményeihez a legtüzesebb színeit keverte, *Klingernek* azt, hogy szobrainak hatását még márványainak színeivel, sőt bronzal s egyéb anyaggal is emelni akarja és lehet-e zokon venni *Joachimtól* azt, hogy a hangokat tizezreket érő Stradivariusból csalja ki s nem holmi gyári fércmunkából?

Attól pedig ne méltóztassék félni, hogy a sztereoszkópia ártana az amatőrök művészi törekvésének. Ellenkezőleg. A gondolkodni és dolgozni tudó és akaró előtt itt is szép és érdekes munka áll. Csakhogy az a baj, hogy *az amatőrök legnagyobb része nem dolgozik komolyan és a nagy átlag még a lencséje legegységibb tulajdonságát sem ismeri.* Tessék e tekintetben próbákat tenni, mint én tettem s csodálkozni fog az eredményen.

* Ezzel az *Ernemann-féle „Kino“-ra* célzott Tóth Béla.

Tóth Béla a
sztereoszkó-
piáról. :

Ami a plasztikus kinematográfiát illeti, úgy köszönet ötletemnek szives közléséért. Sajnos a dolog, már kész is s pedig éppen úgy, amint ezt leírni méltóztatik. A képet színes szemüvegen át kell nézni. Különbben is az az olcsó készülék, amelyet említeni méltóztatik, a kísérletre alkalmatlan, minthogy kézzel hajtják. Két készüléket a kézzel a szükségeltető hajszálnyi pontossággal hajtani lehetlen. Erre két óramű sem lenne jó, hanem olyan készülék kell, amelynél *egyetlen* óramű hozza működésbe a szalagot.

Amint különben nemrég olvastam, az eszmét legujabban úgy is megoldották, hogy a két szalag felvételeit *váltakozva* vetítik ki. A szem renehártyája megörizvén egy darabig a képet, az plasztikusan jelenik meg, minden pápaszem alkalmazása nélkül is. Az elv itt ugyanaz, mint a közönséges kinematográfnál.

Engedje meg még, hogy ez alkalommal megköszönjem önnek azokat a kellemes percekét, amelyeket munkásságával és műveivel nekem szerzett s maradok ismeretlenül is szívélyesen üdvözölve

szolgálatára kész hive
Bing Gyula.

A teljesség okából közöltem az én leveleimet kiváló amatőrtársunk levele mellett, amelynek közreadása, úgy vélem, kötelességem volt, dacára annak, hogy nagy irónk nem igen lelkesedik az én lelkesedésem tárgya, a sztereoszkópia iránt.

Ha nem *Tóth* Béláról lenne szó, azt mondanám, nem tudom, nem vagyok-e a helyes nyomon akkor, amikor sajnálattal konstátálom, hogy a legkevesebb ember kap kezeihez tudományos alapon felvett s ugyanily alapon konstruált nézőszekrényben szemlélendő üvegsztereogramokat? Különösen itt nálunk, ahol a sztereoszkopálók gárdája még oly kicsiny.

Am *Tóth* Béláról, az ezermesterről, aki minden iránt érdeklődött, mindenhez értett s akinek nagy utazásai alkalmával bizonyára bő alkalma volt a külföldön virágzó sztereoszkopálással megismerkednie, ezt nagyon is bajos feltételeznem.

Ily körülmények közt idegenkedése a sztereoszkópia, e sajátságos, páratlanul álló művészeti válfaj tekintetében, örökös rejtély marad előttem.

„Az Amatőr“ Foto-Almanachja 1908.

Sok munkával, nagy gondossággal, teljes ambícióval készült el ez a mi első kis zsebkönyvünk. Fogadják azzal a szeretettel, a mely gondossággal és alapossággal készült. És legyen e kis zsebkönyvünk a magyar amatőröknek az, a mi a jó magyar asszonyoknak a szakácskönyv, szóval mindig kéznél levő házi tanácsadó, de nem csak a baj elkerülésére, hanem annak jóvátételére is. Ezenkívül azonban egyuttal szórakoztató utitárs is.

BUDAPEST, 1908. MÁJUS 31.

▲ FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK. ▲

A breznkatechin álló-előhívó. Csak igen kevés amatőrtársunk ismeri, még kevesebb használja a breznkatechin-előhívót. De talán ezek között is alig akad néhány, a ki e *kitűnő* előhívónak az álló-előhívásra alkalmas voltát és recipéjét ismerné. Ezért az alábbiakban közreadjuk annak összeállításának leírását. E szerint készítünk két oldatot és pedig:

- I. oldat: 1000 kcm. desztill. víz.
50 gr. natriumsulfít.
20 „ breznkatechin.
II. oldat: 1 rész fosforsavas natron.
10 „ desztillált víz.

Az álló-előhíváshoz való használatra 1000 gramm vízhez 40 kcm.-t veszünk az I. oldatból és ugyancsak 40 kcm.-t a II.-ből is.

Szépia platinképek. A. J. Jarman eljárása a platinpapír szépia tónusban való előhívásáról a következő:

- 900 gramm desztill. víz
120 „ kaliumoxalat
13 „ higanyclorid
2 „ urannitrat
24 „ citromsav
20 „ kaliumcitrat

A víznek hidegnek kell lennie.

E fürdővel barnásfekete tónusok is érhetőek el. Derítő fürdőként 1%-os oxalsavas oldatot, vagy 15 kcm. sósav és 100 kcm. vízből álló oldat szolgál.

Platin-képek keménynegativekről. J. Jarman eljárását közzöljük a „Wilson's Magazin“-ból, mely szerint *platin-képek* előhívása *kemény-negativekről* kaliumcloráttal a következőképen történik:

- 240 gramm kaliumoxalat
45 „ natriumphosphat
7.5 „ oxalsav
7.5 „ kaliumclorát
1200 „ desztill. víz

Ha a fürdőben nagyon keménynyé lesz a kép, akkor 10 csepp 10%-os kaliumbichromát oldatot öntünk hozzá.

Árnyalatokban gazdag képeket nyerünk a következő fürdőben való áztatással.

- 180 gramm kaliumoxalat
60 „ natriumphosphat
30 „ kaliumclorát
15 „ oxalsav
1800 „ desztillált víz

E fürdőhöz 240 kcm. glicerint öntünk. Benne tuxenponált képek is jól kifejlődnek. Ez után sós vízbe teendő.

Hatásos szer a chromsav-mérgezés ellen. Az újabb keletű másoló-eljárások között van egy-kettő olyan is, a mely tudvalevőleg a papír rétegének kettő-chromsavas káliummal való érzékenyítését teszi szükségessé. Ilyen eljárások a régebben ismert pigment eljárás kivül a gummi, az ozotypia és az ozobrom és legújabbán az olajnyomat-eljárás, a melyeknél a látszólag ártalmatlan, de valójában nagyon káros hatású chromsavra elkerülhetetlen szükség van. Teljesen eltekintve az arra különös hajlammal bíró egyéneknél keletkező bőrbetegségektől, vészes hatású lehet a chromsav az oly esetekben, ha kezünk megsérül vagy valami seb van rajta. A mérgező a legcsekélyebb karcólódáson is behatol a bőr alá és gyorsan terjedő, fölötté fájdalmas betegségek veti meg az alapját. E baj ellen sok óvintézkedést és sok ellenszert javaltuk már, de teljesen célravezető nem igen akadt közöttük. Egy amerikai orvos-tanár nem régen a newyorki vegyészektől ipartestületében a

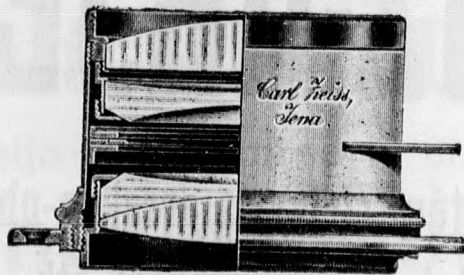
ZEISS

ANASZTIGMÁTOR

„TESSAR“

1:3.5

Arcképekhez

1:4.5

Lumière színes felvételekhez

1:6.3

Pillanat- és tájfelvételekhez.

PALMOS-KAMARÁK

könnyű fémből fokális redőnyzárral kapható a fotoüzletekben, valamint

WIEN, IX/3

Ferstelgasse 1.
(Ecke Maximilianplatz)

CARL ZEISS

— JENA —

Berlin,
Frankfurt a M.
Hamburg, London,
St. Petersburg.

Tessék „P 32“ sz. ismertetést kérni. = !! Ingyen és bérmentve !!

chromsav révén keletkezett betegségek gyógyítására, illetve a baj megelőzésére, olyan módszert ismertetett, a mely a legteljesebb figyelmet érdemli. Hosszabb megfigyelés után u. i. rájött, hogy az olyan gyárakban, a hol a chromsav mellett ólomsókat is készítenek, az esetleg chrombetegségben szenvedő munkás, a mint áthelyeztetett abba az osztályba, a hol az ólomsókat gyártják, rövid idő alatt kigyógyult a bajából és ismét egészséges lett. A sebekbe ugyanis lecsapódott az ólomsó, a mely a chromsavval együtt ólomchromáttá változott át és a mérgezés eredő okát hatálytalanná tette. E tapasztalaton okulva, rászoktatták a beteg munkásokat arra, hogy fájdalmas sebekkel borított kezeiket naponta 2—3-szor mossák savanyu nátriumsulfít luggal és e módon kigyógyították a súlyos bajból azokat is, a kik már hónapok óta kinlódtak betegségükkel. A chrom-mérgezés ellen tehát felfedezték végre a leghathatósabb ellenszert, a melyet mindenki jó eredménnyel használhat és a melyet alkalmazni ajánlatos mindenkinek, a ki chrom-fürdővel dolgozik. Minden oly chrom-fürdővel való manipuláció után áztassuk kezünket 5%-os savanyu nátriumsulfít-lugban, a mely minden jobb foto-üzletben beszerezhető. Szükség esetén magunk is előállíthatjuk, oly módon, hogy jegces nátriumsulfítot vízben feloldunk és ezt tiszta kénsavval savanyítjuk. Ez eléggé egyszerű módon sok bajt megelőzhetünk.

Sz—ó.

▲ ADÁS-VÉTEL-CSERE. ▲

Kitűnő fényképező készülék, francia gyártmány, teljes felszereléssel, turista táskában, állvánnyal, 13×18 cm. lemezekhez, pillanatzárral, 6 db kettős kazettával, keveset használva, olcsón eladó. A készülék megtekinthető Kilián Tibor dr.-nál, Budapest, VII., Erzsébet-körút 12., II. 18. sz. alatt bármely hétköznap délután 3—6 óra között.

▲ PÁLYÁZATOK ÉS KIÁLLÍTÁSOK. ▲

„Az Amatőr“ díjpályázatának felemelése.

Már előre jeleztük volt, hogy pályázatunk díjait a szükséghez képest fokozatosan szaporítani fogjuk. Egy hónap sem mult el még pályázatunk kiírása óta s ime máris számos újabb díjjal kecsegtet az azon való részvétel.

Díjpályázatunk hire ugyanis eljutott a külföldre is és örömmel látjuk, hogy annak önzetlen célját a külföldi érdekeltség — u. m. a fotoipari gyárak — is honorálni kívánván, egymásután jelentik be a díjaik kitűzésével való részvételüket a külföld legjelesebb fotoipari vállalatai is. A magyar művészi fényképezés fejlesztésében és terjesztésében lapunkat támogató a Busch-gyár egy pompás kis $6\frac{1}{2} \times 9$ cm. képméretű Busch „Roia“-tükörreflex-kamarát Busch „Omnia“ anasztigmattal (F: 5, 5; II. sorozat) tüztött ki annak a legszebb magyar tárgyú képnek jutalmazására, mely valamely Busch kamarával, vagy objektívvel készült. Viszont a Rietzschel-féle „Linear“ ragasztott anasztigmat objektiveiről és „Clack“ kamaráiról igen jó hírű müncheni gyár egy Rietzschel „Minimum Clack“ kamarát, Rietzschel anasztigmattal tüztött ki díjul.

A Langer & Co., „Elko“ diapozitív lemezeiről előnyösen ismert gyár, — melynek sokoldalu és igen gazdagon felszerelt fotoipari üzlete is van Wienben, — egy eredeti Koser-féle teljesen felszerelt gumminyomás-szekerénynek díjul való kitűzésével, a Gustav Heyde dresdeni mechanikai műszergyár kitűnő fénymérőjének (aktinométer) legújabb modelljét ajánlotta fel e célra s végül több kisebb-nagyobb cég is különféle kisebb-nagyobb díjakat, melyek közül különösen kiemelendő a Busch-gyár „Flavor“ szín-szűrő-sorozata, mely újdonság értéke 65 korona.

Ezzel azonban még nincs végleg lezárva azoknak a díjaknak a sorozata, melyek díjpályázatunk nyertesei között kiosztásra fognak kerülni.

„Az Amatőr“ 1500 koronás díjpályázatán résztvenni szándékozók bővebb felvilágosításért és részletes pályázati feltételekért forduljanak „Az Amatőr“ szerkesztőségéhez.

Most jelent meg a

46. sz. DISZ-ÁRJEJEGYZÉK!

anasztigmátok, aplanátok, táv- (tele) és arczkép-objektivekről anasztigmat-sorozatokról, kamarákról stb. stb.

Megküldése e lapra való hivatkozás esetén ingyen és bérmentve.

Optische Anstalt **.G. Rodenstock,** München,
Isartalstrasse 41—43.

Pályázati feltételek művészi diaposzitiv sorozatok készítésére.

A budapesti „Photo Club“ választmánya azon eszme által vezéreltetve, hogy hazánk érdekesebb és természeti szépségeiben gazdag vidékei, tájai, székesfővárosunk s más városaink, falvaink, tanyáink népeletünk stb. művészies képekben megörökíttessenek s az ily képek útján úgy itthon, mint a külföldön is a magyar honisme terjesztésék: a cél elérésére alkalmas, művészies felfogású és kifogástalan kivitelü képek készítésére pályázatot hirdet.

1.) Pályázatban részt vehetnek hazánk összes amatőr fényképezői, akár tagjai a budapesti „Photo-Club“-nak, akár nem.

2.) A pályaműveket eredeti felvételek után készült, $8,2 \times 8,2$, avagy $8,5 \times 10$ cm. nagyságu diaposzitiv vetítő képek képezik.

3.) A diaposzitivek bármely eljárással bármily eredetü s minőségü lemezekre másolhatók, fedőüvegekkel ellátandók s a szokásos módon körülragasztandók.

4.) Hat különböző tárgyú Budapestet, vagy általában hazánkat ismertető ily diaposzitiv képez egy pályaművet.

5.) Minden pályázó több sorozattal is részt vehet a pályázaton. Az egyes sorozatoknak diaposzitivjei azonban egyenlő méretűek legyenek.

6.) A pályázat titkos, vagyis a pályázatban résztvevők a beküldött egyes diaposzitiveken csak a jeligét és a kép tárgyát jelölik meg, míg a szerző nevét és lakását a jeligével szintén ellátandó lezárt boríték tartalmazza, s a borítékban elhelyezendő a vonatkozó hatos diaposzitiv sorozatnak jegyzéke, az egyes képeknek ugyanoly megnevezésével, mint a mely magán a diaposzitiveken is használtatt.

Ha valamely pályázó több sorozattal vesz részt a pályázaton, minden egyes hatos sorozathoz külön-külön jeligés boríték csatolandó.

7.) A beküldött diaposzitiv sorozatokat egy a budapesti „Photo-Club“ tagjaiból alakított s esetleg a Clubbon kívül álló alkotó művészek és műkritikusokkal is kiegészített jury veszi vizsgálat alá s a kitűzött díjak a jury által ítéltetnek meg.

8.) A pályaművek díjazására kitűzetik:

első díjul: egy darab 100 koronás arany czen kívül kiosztásra kerül:

egy második díj 60 K

két harmadik „ 40—40 K

három negyedik „ 20—20 K aranyban,

továbbá elismerő oklevelek egész sorozatok, valamint egyes kiváló diaposzitivek részére.

9.) A díjak megítélésénél a hat diaposzitivből álló sorozatok összeségükben vétetnek bírálathoz s az első díjra csakis művészi szempontból is figyelemre méltó felvételek és kifogástalan kivitelü diaposzitivek tarthatnak igényt, míg a többi díjak a viszonylag legjobb sorozatoknak is kiadatnak, feltételezve mindig a technikailag szabatos kivitel.

10.) A díjazott sorozatok a „Photo-Club“ tulajdonába mennek át és alapját fogják képezni azon vándor diaposzitiv gyűjteménynek, amelyet a Club a magyar honisme terjesztése céljából alkot s amely vándor gyűjtemény a Clubbal barátságos viszonyban álló hazai és külföldi amatőr egyesületeknek, esetleg hazai közművelődési egyesületeknek is bemutatás végett esetről-esetre rendelkezésre bocsájtatik. A diaposzitivek a szerző nevével utólag szintén ellátatnak.

C. REICHERT

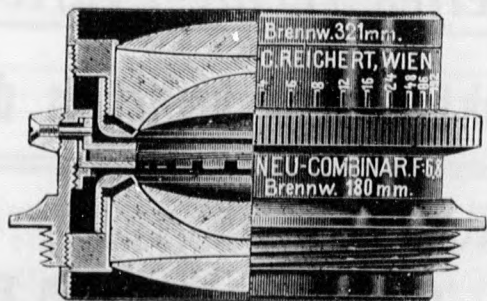
optikai és mechanikai intézete

Wien, VIII., Benno-Gasse 24-26.

Budapest, VIII., Ullői-út 12.

ajánlja az ő jóhírnevü, elsőrangú

fényképezési objektívjeit

u. m.

„Uj Kombinar“ F : 6, 8 és F : 4, 8.

„Kombinar“ F : 6, 3.

„Solar“ F : 6, 8.

„Polar“ F : 4.

Kérjen árjegyzéket és ismertetést „Az Amatőr“-re való hivatkozással. Ingyen és bérmentve!

11.) A „Photo-Club“ fentartja magának azt a jogot is, hogy az esetleg nem díjazott sorozatok egyes kiváló képeit, melyek a vándor gyűjteménybe való besorozásra s így a nagyközönség, főleg a külföld előtt is bemutatásra érdemesek, a gyűjtemény részére a szerző nevének feljegyzésével visszatarthassa s erről az illető szerzőt elismerő oklevélnek kiadásával értesitse.

A nem díjazott sorozatok a szerzőknek a pályázat lejárata után visszaadtnak; a visszaadási illetve megőrzési felelősség azonban csak a pályázat lejárta utáni négy hétre terjed.

13.) A pályázat határideje 1908. évi december 31, mely napig a pályázatban résztvenni kívánók képeiket a budapesti „Photo-Club“ címére beküldeni tartoznak, még pedig vidéken lakók törés ellen biztos csomagolásban. A jelen pályázati hirdetemény feltételeinek be nem tartása a díjazásból való kizárást vonja maga után.

14.) A pályázat eredménye legkésőbb 1909. márc. 1-én közzé tétetik s egyuttal közhírré tétetik az a nap is, amelyen a díjnyertes sorozatok s az egyes elismerő oklevelekkel díjazott képek vetítés útján a közönségnek is be fognak mutatni.

Nemzetközi kiállítás Amsterdamban. A nagy kiállítások szezonjába jövünk ismét bele. A *drezdai* világkiállítás serény rendezése közben egymásután sietnek a külföld többi nagy fotoszervezetei, egyesületei, szövetségei nemzetközi kiállításaiak rendezésével, hogy az óriásnak ígérkező *drezdai* kiállítás előtt nyissák meg fototárlatukat, nehogy a *drezdaiak* nagy kiállítás benyomásai után azok az ő kiállításukat agyonnyomják. A most megnyílt orosz kiállítás után *Amsterdamból* vesszük a hírt az ott ez év *augusztus havában* a városi muzeumban megnyíló nemzetközi művészi fényképkiállításról. A kiállításra csakis olyan

műveket fogadnak el, amelyek jó technikai kivitel mellett *művészesek* is. Feltétel csupán az, hogy a képek bekerevezve küldendők. *Előnyben részesünek az olyan képek, amelyek előzőleg még sehol kiállítva nem voltak.* Térdíjat nem szednek, úgy, hogy a kiállítókat csupán az oda- és visszazállítás költségei terhelik. A *kiállításra elfogadott képek szerzői művészi plakettet kapnak.* A kiállításon való részvételre *jelentkezés legkésőbb június 25-ig,* a beküldendő képek számának egyidejű megadása mellett a következő címre intézendő: „Az Amatőr“ szerkesztősége: Budapest, VII., Baross-tér 15.

IRODALOM.

A szaksajtó „Az Amatőr Fotoalmanachja 1908“ című zsebkönyvről. A magyar fotoirodalomban páratlan az a siker, melyet fotoalmanachunk eddig is aratott. *A több száz bel- és külföldi elismerő levélen kívül a hazai és külföldi szaksajtó is egyhangú elismerésben részesítette e kis könyvecskénket.* A nyilvános bírálatok közül alábbiakban közlünk néhányat.

Igy *Mai Manó* „A Fény“ c. fotoszaklap főszerkesztője lapjának ez év áprilisi számában szösz szerint a következőkép méltatja az almanachot:

„*Foto-Almanach*“. Dr. *Kohlman Artur* a magyar fotoirodalom terén eddig egyedül álló oly kedves és hézagot pótló munkával lepte meg a fényképezéssel foglalkozó magyarországi amatőröket, hogy nemcsak mulasztást követnének el, ha czen valóban sikerült szép „almanachra“ lapunk tisztelt olvasóinak figyelmét nem hívnók fel, hanem saját meggyőződésünket megtagadnók, ha ebben az esetben az igaz érdemnek készségesen oda nem nyújtanók az elismerés pálmáját. Dr. *Kohlman A.* igaz szeretettel és fáradságot nem ismerő munkával, kitünő szakemberek közreműködésével állította össze, szerkesztette almanachját. A

Fogytán már!

Az Amatőr Fotoalmanachja 1908

című első magyar foto-zsebnaptár.

Gazdag és változatos tartalom!

Tanulságos és szórakoztató szakcikkek!

Teljes recipe-gyűjtemény!

Remek illusztrációk és adjusztált mintalapok! Művészi kivitel és diszkötés!

Ára csupán 3 korona.

Megrendelhető

„AZ AMATŐR“ kiadóhivatalában

BUDAPEST,
VIII., Baross-tér 15.

Végre egy mindenütt használható könnyen szállítható villamos

SÖTÉTKAMARA LÁMPA

POMPÁS UJDONSÁG!

UTÓLÉRHETETLEN!

:: :: Rubinvörös fémsodronyos izzólámpával, egy nyomás, — és azonnal világos fény áll rendelkezésünkre. :: Egyetlen töltés 15 óráig tartó villamos világítást ad. :: A töltő-folyadékot elhasználása után öntsük ki, a mellékelten kapott vegyszereket pedig töltsük helyette a palackba, majd közönséges hideg vizet hozzá és a lámpa ismét használatra kész és újra úgy ég, mint ujkorában. :: **Ára:** teljes berendezéssel, csomagolással és portóval együtt, előreküldve M 11.—; utánvétellel M 11.50. :: Pótló töltés 30 Pf. :: :: ::

OTTO RUD. REICHERT & Co., :: Hannover 72.

GROSSMANN ADOLF

MŰ-, CIM- ÉS CIMERFESTÉSZETI MŰTEREM

LEGSZEBB ÉS LEGIZLÉSESEBB KIVITELŰ ÜVEGTÁBLÁK FA-, BÁDOG- ÉS VÁSZONCÉGTÁBLÁK, ÉRCBETÉTEK, ÖNTÖTT TÁBLÁK, FALBETŰK STB.

BUDAPEST, VI.
NAGYMEZŐ-UTCA 42. SZÁM.

MŰVÉSZIES SZOBAKÁRPITOZÁST

igen mérsékelt árban vállal

MANGOLD MANÓ papirkárpit-raktára

Budapest, VIII. kerület, József-körút 31 b. szám.
Telefon 62-71.

LIPP GYULA

ékszerész-, arany- és ezüstműves
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 18.

▲ Menyaszonyi kelengye és ajándékok. ▲
Telefon: 76-52. Alapítotott 1849.

Képkerekek

SCHLOSSNIKEL FERENC KÉPKERET ÉS KERETLÉC-GYÁR

Alapítotott 1889. BUDAPEST, X., Hölgy-utca 29-31.
Telefon: 102-54.

Készít mindennemű aranyozó-árut, arany- és politurléceket és kereteket.

TOPOR ENDRE

MŰBUTOR ASZTALOS-M.

BUDAPEST, EÖTVÖS-UTCA 30. SZÁM.

TELEFON: 89-43.

Elvállal mindennemű butort régi és új stílusban. Üzletberendezések, portálok terv szerinti kivitelben. Antik butorok utánzása és javítások juttányosan eszközöltetnek.

RÖNTGEN- ÉS RENDES SÖTÉTKAMRÁK, LAKÁSOKBAN KÜLÖNÁLLÓAN

FELSZERELVE, ELŐHÍVÓ-ASZTALOK, MOSÓKÁDAK S.B. ÜGYESEN ÉS

OLCSÓN KÉSZITTETNEK.

Amerikai rendszerű úri szabóság

Budapest, IV., Szervita-tér 3. szám. I. em.

Kifogástalan szabású, legjobb minőségű angol és belföldi divatszövetekből készült Saccó-öltönyt, Felöltőt vagy Raglant 25 forint és 30 forintért

csakis mérték és próba után adunk. Adhatjuk, mivel áruinkat készpénzben olcsóbban vásároljuk.

Adhatjuk, mivel csakis készfizetés ellen szállítunk.

Adhatjuk, mivel nem hitelezünk, tehát veszteség nincs az árba kalkulálva.

Adhatjuk, mivel csakis szervezett, de elsőrendű munkásokkal dolgoztatunk.

Fényképezési cikkek szaküzlete.

ROGÁTSY KÁLMÁN

Budapest, VII., Rákóczi-út 10. Sip-utca sarkán.

KÉZI KAMARÁK, műkedvelő-készülékek, legegyszerűbb szerkezettől a legmodernebb kivitelig.

KODAKOK: Zeiss-Minimum-Palmos, Goerz-Ango, Hüttig-féle Cupido, Wünsche-féle Victrix-kamarák nagy választékban.

LEMEZEK, PAPIROK, vegyszerek mindig friss állapotban, csinos kivite/i kartonok nagy választékban. „Az Amatőr” előfizetői árkedvezményben részesülnek. Sötét kamara használata díjtalan. Árjegyzékem ingyen és bérmentve.

Amatőrök
részére

izléses

képkereteket készít

LÉVAI M. Budapest,
VI., Nagymező-u. 66.

Feltétlen pontos és szolid kiszolgálás.

„Az Amatőr Fotoalbumachja 1908”

Minden magyar amatőrnek

▲ hasznos tanácsadója. ▲

▲ ▲ RENDELJE MEG! ▲ ▲

„AZ AMATŐR” régi évfolyamai

kedvezményes áron:

1904. év I. évfolyam 6 füzet (ritka visszavásárolt példányok) felemelt ára . . . 6 korona
1905. év II. évfolyam 24 füzet (ritka visszavásárolt példányok) felemelt ára . . . 20 korona
1906. év III. évf. 24 füzet mérsékelt ára 10 korona
1907. év IV. évf. 24 füzet mérsékelt ára 12 korona

BUTOR

MODERN és EGYSZERŰ
izléses és olcsó kivitel-
ben kapható a

Modern lakberendezési vállalkozóknál
Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-út sarok).

Butoralbum 50 fill. ♦ Telefon 82-27. ♦ Kérjen ingyen költségvetést.

PODUSKA PÉTER

orthopéd-cipésmester

**BUDAPEST, VI.,
TERÉZ-KÖRUT 3.**

15, 20 és 24

koronáért
valódi
amerikai
cipők

kaphatók

Hathaway, Soule et Harington és Preston B. Keith, továbbá Arnold King világhírű amerikai cipőgyárosok budapesti főraktára, mely gyár készítményei az öt világrészben ugy tartósság, mint kényelem tekintetében a legismertebbek, minden más gyártmányt felülmúlnak. — Állandó raktárt tart nagyválasztéku, saját készítményű, legdivatosabb úri-, női- és gyermekcipőkben. — Mérték utáni rendelések pontosan készíttetnek. — Vidéki megrendelések csakis utánvét mellett szállíttatnak.

Molnár B.

órás és ékszerész
Budapest, VII., Rákóczi-ut 32.

Ajánlja dűsan felszerelt óra és ékszer raktárát. — — — Ékszer-átalakítások saját műhelyemben jutányosan készíttetnek. — Törött arany- és ezüsttárgyak megvétetnek vagy becseréltetnek. — — —

„AZ AMATŐR” bekötési táblája

(préselt bőrutánzatu angol vászon az uj cimlaprajzzal)

az 1907. évi és régibb évfolyamokhoz 3 korona.

Bérmentve!

Bérmentve!

Megrendelhető „AZ AMATŐR” kiadóhivatalában.

képek megválasztásában és az almanach kiállításával minden irányban oly ritka műzslést fejtett ki, hogy e tekintetben még az ehhez hasonló és külföldön régóta divó fotónaptárakat is messze tulszárnyalja. Ha még hozzáteszük, hogy az abban foglalt cikkek mindegyike hasznos és érdekes, akkor azt is mondhatjuk, hogy dr. Kohlman ezuttal is hasznos és érdekes munkát végzett.

Tudtunkkal magyar nyelven e fajta „Almanach“ rég nem jelent meg, amiért különösen a magyar amatőrök körében eddig érzett hiányt pótol; másrészt díszes és izléses külseje méltóvá teszi, hogy mindazok asztalán, kik akár kedvtelésből, akár mint szakfényképezők Daguerre hívei, dr. K. A. a fotoalmanachja ne hiányozzék.

Végül nem hagyhatjuk felemlítés nélkül és erre különösen utalunk, hogy dr. K. A. almanachja elején „Az olvasóhoz“ irt sorainak tartalmát egészében magunkévá tesszük; ennél igazságosabb és önzetlenebb dicsőretet nem mondhatunk. Ezt pedig akartuk.

*

Kiss Zoltán, a „Fotografia“ szerkesztője, lapja ez évi májusi számában a következőket írja:

„Az Amatőr Fotoalmanachja“. Egy izléses és csinos kiállítású könyvet küldött be ismertetés végett hozzánk laptársunk „Az Amatőr“; címe: „Az Amatőr Fotoalmanachja 1908. évre“. Szerkesztette Dr. Kohlman Artur „Az Amatőr“ főszerkesztője. Ára kötve 3 korona.

Elismeréssel adózunk a könyv szerkesztője és kiadójának, mert szakirodalmunkat egy szép kis munkával gazdagította, amely a maga nemében új a könyvpiacra.

Az albumalaku kis nyolcadrészt kötet az előjegyzési naptár-részen kívül Dr. Kohlman Artur, Dr. Joanovich Pál, Dr. Gedeon Kálmán, Stankovsky József, Bing Gyula, Mérei Emil, Zlattner Mór, Falk Richárd tollából közöl gyakorlati közleményeket, recept-gyűjteményt stb. A kötetet 14 képmelléklet díszíti, melyek túlnyomó számban művészi képek reprodukciói és amelyek közül különösen említésre méltó szép dolgok: Minie Diez Dührkoop „Arcképtanul-

mánya“, Dr. Joanovich Pál „Interieur“-je, — továbbá Stankovsky József „Hajnal“, Balog Rudolf „Téli éjszaka“, Novomeszky Imre „Naplemente“ című képei“.

*

G. H. Emerich tanár, a *Lehr- und Versuchs-Anstalt für Photographie, Lichtdruck und Gravure* világhírű igazgatója, a ki nemcsak a fényképezés, hanem a reprodukció- és nyomdaipar terén is elsőrangú szak tekintély a „*Photographische Kunst*“ c. lapja ez évi áprilisi számában (21. old.) a következőket írja:

„Az Amatőr Fotoalmanachja 1908-ra, szerkesztette Dr. Kohlman, Budapest.“

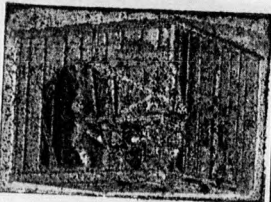
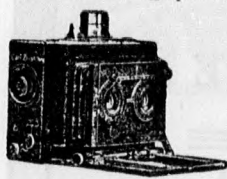
A művészi fényképezésnek Magyarországon való fejlesztése és színvonalra felemelése körül sikerrel fáradozó szerző, aki egyúttal egy magyar amatőr-folyóirat szerkesztő-kiadója is, érdekes kis művet alkotott, amely kétségtelenül használni fog annak az ügynek, melyet a szerkesztő szolgál. Magyar nyelven lévén megírva, nem élvezhetjük szövegbeli tartalmát s ezért csupán a képanyagával foglalkozhatunk, amely azonban figyelemreméltó magaslapon áll. Megemlítendők Balogh Rudolfnak (Budapest) a pozitívben kissé túldolgozott téli tájképe, Iró Péternek hangulatos nyájképe, egy San-Remoról készített finom kis kép Ofner Arturtól. Az arcképezésben azonban még kevés jót alkotnak (Magyarországon. A szerk.) s ezért a két Dührkoop-kép valóban jó mintául szolgál.“

*

Az almanach első kötetének négyezer példányra fogytán van. Azért nem mulaszthatjuk el, hogy e maholnap nehezen megszerezhetővé váló könyvecskére mindazok figyelmét fel ne hívjuk, a kik még meg nem szereztek volna. Ára csupán 3 korona. Megrendelhető „Az Amatőr“ kiadóhivatalában, Budapest VII/21. Baross-tér 15.

GROSSMANN DÁVID

Mechanikai gépműhely és hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Budapest, Dohány-u. 1. Telefon II-95. Fényképező- és kinematográf-készülékek javítása, electrotechnikai munkák, pihsikai és matematikai tanszerek.

KÖNIG ÉS BAYER

FOTOKEMIGRAFIAI MŰINTÉZETE,

Ajánlkozik a legjobb egy- és többszínű klisék készítésére a legrövidebb idő alatt.

BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 32.

Sötétkamara és labororium

átutazó vagy a lóversenyre menő olvasóinknak új helyiségekben

Budapest, VII., Baross-tér 15.

(a Keleti-pályaudvarral szemben.)

díjtalanul áll rendelkezésre.

Kérje mindenütt „Az Amatőr“-t.

SZENZÁCIÓS SZABADALM. UJDONSÁG!
Bel- és külföldön szabadalmazva.

A „Columbus“ mint ellenőrző keret.

Cikkeim az összes foto-üzletekben is kaphatók, ha nem, úgy forduljon cégemhez

Otto Spitzer
BERLIN, W. 30.

Ujszerű fényképezési készülékek és kellékek gyára =

SPITZER „COLUMBUS“ LEMEZEMELŐJE

üveglemezekhez és filmlapokhoz egyaránt kényelmesen és célszerűen kitűnően használható! Ujjnyomok a ujjak bepiszkolódása megszűnt! Az egész kép ellenőrizhető. A lemez kicsúszása, — szélességben való átnézet mellett és a réteg összekarcolása lehetetlen! Az összes lemeznagyságokhoz — kapható.

Kérjen 86. sz. új főárjegyzéket. Számos mérsévesen célszerű szab. ujdonságot tartalmaz. ::
Ingyen és bérmentve! A „Columbus“ mint szárító-állvány

KÜLÖNFÉLÉK.

Kitüntetés. A moszkvai nemzetközi fényképkiállításon mely Mihailovits Sándor nagyherceg védnöksége alatt ez év ápr. havában nyílt meg a *Neue Photographische Gesellschaft* Aktiengesellschaft steglitz gyár művészi ozobrom és brom-ezüst pigment eljárással készült nyomataiért, valamint többi kitűnő gyártmányu papírjain készült képeiért és háromszinnyomataiért, mely utóbbiak különösen élénk elismerést arattak, a legmagasabb kitüntetést a *nagy díjat* („Grand Prix“) nyerték el. Midőn e hirt közöljük, a magunk részéről is üdvözljük a jeles céget legújabb kitüntetése alkalmából.

Egy kis tekercsfilmkazetta. A hirneves C. P. Goerz r. t. (Berlin-Fridenau) a következő sorok közlésére kért fel bennünket: — Hivatkozással számos szakfolyóiratnak az utóbbi időben tett abbéli észrevételeire, hogy a fotopiacon teljesen hiányzik még a kis 6 $\frac{1}{2}$ -szer 9 cm.-es tekercsfilmkazetta, felhívjuk a szakkörök figyelmét arra a körülményre, hogy már évek óta gyártjuk az ilyen kazettákat a mi *Goerz-Anschütz* klapp kamaránkhoz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

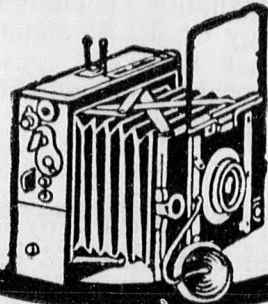
Kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy lakásváltozásokat mindenkor idejekorán bejelenteni sziveskedjenek.
Meg nem érkezett lappéldányokra vonatkozó felszólalásokat supán négy héten belül ismer el a kiadóhivatal.

Többeknek. Mai képeinkről az ismertetést — valamint a beérkezett kérdésekre a válaszokat — *helyszűke miatt* a jövő számban közöljük.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: KOHLMAN ARTÚR dr.
Helyettes-szerkesztő: FALK RICHÁRD gyógyszerész.
Főmunkatárs: SZTANKOVSKY JÓZSEF, Erdőszentgyörgy.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Baross-tér 15.
Berecsényi-nyomda r.-t. Budapest, VIII., Réviczky-tér 5.

idélális kamarája minden komoly amatőrnek és szakfényképésznek; kitűnő szerkezet.
Elegáns kivitel.

Szállítható az összes szokásos keretekben, valamint 9×14 cm. és 10×15 cm.-esben is
mint tekercs és panoráma-kamara.

Érdekes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Camerawerk Sontheim 83

am NECKAR.

FABRIK PHOTOGRAPHISCHER APPARATE

R. LECHNER (WILH. MÜLLE)

k. u. k. Hof-Manufaktur für Photographie

I. Graben 31. WIEN I. Graben 31.

Lechner zsebkamarája $\frac{6}{9} \frac{9}{12} \frac{12}{16} \frac{13}{18}$ cm.

Lechner kézikamarája $\frac{9}{12}$ cm.

Lechner tükörreflex-kamarája $\frac{6}{9} \frac{9}{12}$ cm.

Lechner Werner-kamarája $\frac{9}{12} \frac{30}{40}$ cm.

Lechner Dávid-kamarája $\frac{13}{18} \frac{24}{30}$ cm.

Lechner aluminium bot- és fémcső-állványa.

∴ A legkiválóbb gyártmányok. ∴

Különlegesség!! Az összes szük-
ségleti cikkek

a gumminyomáshoz! ∴ Másolókeret a

gumminyomáshoz. ∴ Saját készítmény.

Kosel facettáló készülék K. 12.—. ∴ ∴

Kosel Munkája: „Die Technik des Kombinations und Dreifarben Gummidruckes.“ Ára füzve K. 5.—. Kötve K. 6.20 — Mint kiegészítő részt ajánljuk a műhöz: **Kosel-Album:** Egy sorozat reprodukció Kosel gumminyomatai után. Ára K. 6.—.

Tessék e lapra hivatkozva árjegyzéket kérni. Ingyen és bérmentve!